

Senast reviderat: 2021-02-03

Dokumentet gäller för: Verksamhet Öron-, näs- och halssjukvård

Innehållsansvarig: Nina Pauli, specialistläkare ÖNH

Mätning av gapförmåga och kroppsvikt

Bakgrund/Syfte

Patienter med huvudhalscancer riskerar att drabbas av nedsatt gapförmåga efter genomgången behandling. Nedsatt gapförmåga kan medföra svårigheter att äta vilket i sin tur kan äventyra patientens möjligheter att nutriera sig.

Arbetsbeskrivning

Patienter med huvudhalscancer bör regelbundet mätas avseende gapförmåga och kroppsvikt för att tidigt identifiera de patienter som är i behov av gapträningsbehandling och/eller kontakt med dietist.

Mätning av gapförmåga och kroppsvikt skall göras på samtliga huvudhalscancerpatienter under de första 2 åren i samband med ordinarie kontroller på ÖNH-kliniken (sannolikheten att utveckla gapsvårigheter är allra störst under första året).

För de patienter där en gapförmåga ≤ 35 mm uppmäts skall symtom på nedsatt gapförmåga och svårigheter att äta aktivt efterfrågas, samt om pågående kontakt med specialisttandvården är etablerad och om gaptränning är påbörjad. Om besvär föreligger och/eller gapförmågan är ≤ 35 mm skall patienten remitteras till specialisttandvården, Odontologiska kliniken Göteborg för ställningstagande till behandling och vidare uppföljning. Det är specialisttandvården som vid behov ordnar kontakten med tandläkare i VGR. Viktnedgång skall på motsvarande sätt diskuteras med patientens behandlande läkare så att dietistkontakt etableras.

Patientansvarig läkare ansvarar för att patienten, då behov föreligger, remitteras till:

- specialisttandläkare Odontologen Göteborg vid gapsvårigheter
- dietist på patientens hemklinik vid behandlingskrävande viktnedgång

Ansvar

Mätning av gapförmåga och kroppsvikt görs av undersköterska/assisterande sjuksköterska i samband med mottagningsbesöket.

Gapförmåga och kroppsvikt skall dokumenteras **under mätvärden i Melior**.

Relaterad information

Instruktion

Mätlinjal - mätning av gapförmåga med specialdesignad mätsticka där mätskalan börjar direkt vid kanten. Linjalen rengörs med sprit.

Mätning

- Patienten skall sitta upp.
- Be patienten gapa så stort som möjligt.
- Mät sedan avståndet mellan kanten på framtänderna i över- och underkäken.
- I de fall patienten har löständer, låt dessa sitta kvar och mät på samma sätt.
- Mät alltid 2 gånger. Notera det största värdet. Skall anges i mm.

Postadress:

Öron-, näs- och halsverksamheten
Öron-, näs- och halssjukvård
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 10 00

Webbplats:

sahlgrenska.se

Uppföljning, utvärdering och revision

Ansvar för uppföljning/revision av innehållet i riktlinjen har Nina Pauli, specialistläkare ÖNH-kliniken SU.

Granskare/arbetsgrupp

Nina Pauli, specialistläkare ÖNH-kliniken SU
Caterina Finizia, överläkare ÖNH-kliniken SU

Vetenskaplig källa: Avhandling Nina Pauli: "Treating radiation-induced trismus in head and neck cancer - Exercise intervention and risk structures"

Postadress:

Öron-, näs- och halsverksamheten
Öron-, näs- och halssjukvård
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
413 45 Göteborg

Telefon:

031-342 10 00

Webbplats:

sahlgrenska.se